

ZARZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW

z dnia 25 stycznia 1956 r.

w sprawie zmiany niektórych ramowych planów kont.

Na podstawie § 1 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1950 r. w sprawie zakresu działania Ministra Finansów i zmiany zakresu działania Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego (Dz. U. z 1950 r. Nr 22, poz. 188 i z 1951 r. Nr 25, poz. 185) zarządza się, co następuje:

§ 1. Zarządzenia Ministra Finansów:

- 1) z dnia 10 lipca 1951 r. w sprawie ramowego planu kont dla prowadzonych według zasad rozrachunku gospodarczego państwowych przedsiębiorstw handlu wewnętrznego

- na rok 1952 (Monitor Polski z 1951 r. Nr A-72, poz. 931, z 1952 r. Nr A-7, poz. 66 oraz z 1954 r. Nr A-11, poz. 275);
- 2) z dnia 16 października 1951 r. w sprawie ramowego planu kont dla prowadzonych według zasad rozrachunku gospodarczego państwowych przedsiębiorstw przemysłu wielkiego i średniego na rok 1953 (Monitor Polski z 1951 r. Nr A-96, poz. 1339, z 1952 r. Nr A-7, poz. 66 oraz z 1954 r. Nr A-11, poz. 275);
 - 3) z dnia 6 maja 1952 r. w sprawie ramowego planu kont dla państwowych przedsiębiorstw wykonawstwa inwestycyjnego na rok 1953 (Monitor Polski z 1952 r. Nr A-50, poz. 681 oraz z 1954 r. Nr A-11, poz. 275);
 - 4) z dnia 5 sierpnia 1952 r. w sprawie ramowego planu kont dla przedsiębiorstw handlu zagranicznego;
 - 5) z dnia 8 kwietnia 1953 r. w sprawie ramowego planu kont dla państwowych przedsiębiorstw transportu i łączności na rok 1953 (Monitor Polski z 1953 r. Nr A-46, poz. 542 oraz z 1954 r. Nr A-11, poz. 275);
 - 6) z dnia 24 września 1952 r. w sprawie ramowego planu kont na rok 1953 dla działających według zasad rozrachunku gospodarczego państwowych gospodarstw rolnych (Monitor Polski z 1952 r. Nr A-94, poz. 1461 oraz z 1954 r. Nr A-11, poz. 275)
- zmienia się w sposób określony w dalszych przepisach niniejszego zarządzenia.

§ 2. W rozdziale II „Inwestycje i remonty kapitalne” wymienionych w § 1 ramowych planów kont zmienia się nazwę konta 028 „Dostawcy w zakresie inwestycji i remontów kapitalnych” na 028 „Rozrachunki z tytułu inwestycji i remontów kapitalnych”.

§ 3. Ogólne zasady funkcjonowania kont występujących w rozdziale II „Inwestycje i remonty kapitalne”, wymienionych w § 1 ramowych planów kont, ustala się w sposób następujący:

011 — Inwestycje rozpoczęte.

Konto 011 zbiera wszystkie nakłady dotyczące inwestycji rozpoczętych (niezależnie od tego, czy inwestycje te zostały zafakturowane do końca okresu sprawozdawczego).

W ciężar konta 011 księguje się:

- 1) przy zakupach inwestycyjnych (maszyn i urządzeń nie wymagających montażu, narzędzi i inwentarza stanowiącego pierwsze wyposażenie itp.) — akceptowane faktury (wezwania do zapłaty) dostawców inwestycji (Ma 028); jeśli zakup inwestycyjny polega na przyjęciu wyrobów lub usług własnej działalności eksploatacyjnej, zapis po stronie Wn konta 011 w wysokości ceny zbytu (bądź innej właściwej ceny sprzedaży) dokonywany ma być w korespondencji z właściwym kontem sprzedaży; podkreśla się, że do nakładów na inwestycje zalicza się obok wartości maszyn, urządzeń, narzędzi itp. również koszty ich zakupu;
- 2) przy wykonywaniu inwestycji:
 - przez obcych wykonawców w korespondencji z kontem 028,
 - we własnym zakresie w korespondencji z następującymi kontami:
 - a) za zużycie materiałów zakupionych ze środków na inwestycje — Ma 012,
 - b) za pozostałe nakłady na inwestycje wykonane systemem gospodarczym we własnym zakresie — Ma właściwe konto sprzedaży; nakłady na roboty inwestycyjne księgowane na stronie Wn konta 011 w korespondencji z kontami

sprzedaży należy ustalać w wysokości wynikającej z kosztorysu; wyjątkowo dla robót rozpoczętych przed rokiem 1956 i kontynuowanych w roku 1956 nakłady te ustala się w wysokości rzeczywiście poniesionych nakładów;

- 3) przy wykonywaniu inwestycji zarówno we własnym zakresie, jak i przez obcych wykonawców za oddanie do montażu maszyn i urządzeń technicznych w korespondencji z kontem 012.

Maszyny i urządzenia wymagające i nie wymagające montażu, zaewidencjonowane na koncie 011, powinny być dla bezpieczeństwa mienia społecznego ujęte według osób za nie odpowiedzialnych w specjalnie prowadzonej pozaksiegowej ewidencji ilościowej.

Ponadto na stronie Wn konta 011 księguje się koszty bankowe w korespondencji z kontem 017 „Finansowanie inwestycji” lub 020 „Rachunki bankowe środków na inwestycje i remonty kapitalne”, bezpłatne świadczenia na rzecz inwestycji w korespondencji z kontem 017 lub 024, koszty kredytów bankowych w korespondencji z kontem 026, kary płacone w korespondencji z kontem 028, koszty postępowania arbitrażowego i sądowego w korespondencji z kontem 017, 020 lub 028, manka, ubytki i straty nie zawinione w korespondencji z kontem 028, należności nieściągalne, przedawnione i prekludowane w korespondencji z kontem 028 itp.

Nie zafakturowane do końca okresu sprawozdawczego roboty budowlano-montażowe bądź dostawy maszyn i urządzeń nie wymagających montażu (dostawy nie fakturowane) podlegają księgowaniu na stronie Wn konta 011 w korespondencji ze stroną Ma konta 028 na podstawie stosownych protokołów stanu lub odbioru robót bądź właściwych dowodów przyjęcia zapasów.

Do konta 011 prowadzić należy urządzenia analityczne pozwalające na:

- 1) podział nakładów na inwestycje rozpoczęte według rodzaju inwestycji, a mianowicie podział na:
 - a) inwestycje limitowe,
 - b) inwestycje pozalimitowe;
- 2) podział nakładów na limitowe inwestycje rozpoczęte według tytułów inwestycyjnych, a w ich ramach również według składników tytułów (pozycji zbiorczego zestawienia kosztów) oraz podział nakładów na pozalimitowe inwestycje rozpoczęte według planów i pozycji planów rzeczowo-finansowych tych inwestycji; jako odrębną pozycję w ramach każdego tytułu bądź planu rzeczowo-finansowego traktuje się straty inwestycyjne oraz nakłady na inwestycje bez efektu gospodarczego, ponoszone przy realizacji inwestycji objętych poszczególnymi tytułami inwestycyjnymi lub planami rzeczowo-finansowymi;
- 3) podział nakładów na inwestycje rozpoczęte w ramach grup wymienionych wyżej w pkt 2 według rodzaju nakładów na:
 - a) roboty budowlane,
 - b) roboty montażowe,
 - c) maszyny, urządzenia, narzędzia i inwentarz,
 - d) inne.

W razie gdy nakłady wymienione wyżej w pkt 3 lit. c) i d) powodują zarówno zwiększenie środków trwałych, jak i obrotowych, należy je podzielić na:

- zwiększające wartość środków trwałych,
- zwiększające wartość środków obrotowych.

Do prowadzenia analitycznej ewidencji nakładów na inwestycje rozpoczęte zakładać należy odrębne karty kontowe dla poszczególnych składników tytułów inwestycyjnych (inwestycje limitowe) i pozycji planów rzeczowo-finansowych (inwestycje pozalimitowe) oraz dodatkowo jedno konto dla

strat inwestycyjnych i jedno konto dla inwestycji bez efektu gospodarczego, występujących przy realizacji poszczególnych tytułów inwestycyjnych bądź planów rzeczowo-finansowych. Pozostałe przekroje klasyfikacyjne wymienione wyżej w pkt 1 i 2 wyznaczają sposób grupowania (ustawiania) kont w kartotece analitycznej inwestycji rozpoczętych, a mianowicie: konta analityczne kartoteki inwestycyjnej powinny być podzielone na grupę kont inwestycji limitowych i grupę kont inwestycji pozalimitowych. Grupa kont inwestycji limitowych podlega dalszemu podziałowi na tytuły inwestycyjne, a w ich ramach występują konta analityczne poszczególnych składników tytułów inwestycyjnych, konto strat inwestycyjnych i konto inwestycji bez efektu gospodarczego. W ramach kont analitycznych prowadzonych dla każdego tytułu inwestycyjnego prowadzić można również dwa konta służące do przeniesień nakładów, a mianowicie konta:

- a) przeniesienie nakładów bezpośrednich,
- b) przeniesienie nakładów wspólnych.

Układ kont analitycznych inwestycji pozalimitowych w kartotece analitycznej jest analogiczny do wyżej omówionego układu kont inwestycji limitowych, z tym że zamiast grupowania kont według tytułów inwestycyjnych następuje ich grupowanie według planów i pozycji planów rzeczowo-finansowych. Na poszczególnych kontach analitycznych nakłady na inwestycje ewidencjonowane być mają z podziałem według ich rodzajów określonych wyżej w pkt 3. W związku z tym zaleca się używać do prowadzenia omawianych kont analitycznych wielorubrykowych formularzy kont (np. wzór K-40 C. W. D.).

Nakłady na inwestycje zgromadzone na stronie Wn wymienionych wyżej kont analitycznych podlegają przeniesieniu na konto 014 z podziałem ich na:

- 1) nakłady na inwestycje zwiększające wartość środków trwałych;
- 2) nakłady na inwestycje zwiększające wartość środków obrotowych;
- 3) nakłady na inwestycje celowe nie powodujące zwiększenia wartości środków trwałych i obrotowych;
- 4) nakłady na inwestycje bez efektu gospodarczego;
- 5) straty inwestycyjne;
- 6) nakłady na inwestycje ostatecznie wstrzymane.

Do nakładów na inwestycje zwiększające wartość środków trwałych zalicza się nakłady, w wyniku których otrzymuje się obiekty majątkowe o wartości powyżej 1.000 zł i okresie użytkowania powyżej 1 roku, z wyjątkiem odzieży specjalnej, obuwia specjalnego i pościeli niezależnie od wartości i od okresu użytkowania oraz składników majątkowych nie zaliczonych do środków trwałych zgodnie z przepisami specjalnymi.

Do nakładów na inwestycje zwiększające wartość środków obrotowych zalicza się nakłady na:

- 1) pierwsze wyposażenie obiektów budowanych od nowa, odbudowywanych dotychczas nieczynnych oraz po raz pierwszy uruchamianych w zakresie:
 - a) narzędzi i inwentarza wartości do 1.000 zł włącznie lub okresie użytkowania krótszym od 1 roku bez względu na wartość,
 - b) odzieży specjalnej, obuwia specjalnego i pościeli niezależnie od ich wartości i okresu użytkowania oraz składników majątkowych nie zaliczonych do środków trwałych zgodnie z przepisami specjalnymi;
- 2) części zapasowe maszyn i urządzeń zakupione zgodnie z przepisami ze środków inwestycyjnych, które wpływają na zwiększenie wartości eksploatacyjnych zasobów części zapasowych;

- 3) uruchomienie nowej produkcji w przypadkach ustalonych w przepisach specjalnych;
- 4) nowozakładane kilkuletnie kultury specjalne (długoletnie kultury z wyjątkiem określonych w przepisach specjalnych zalicza się do środków trwałych);
- 5) inne nakłady określone przepisami specjalnymi.

Do nakładów na inwestycje celowe nie powodujące zwiększenia wartości środków trwałych i obrotowych zalicza się:

- 1) nakłady na utrzymanie zarządu jednostek nowobudowanych, przypadające na działalność inwestycyjną;
- 2) nakłady na szkolenie i przyuczenie kadr w nowobudowanych jednostkach;
- 3) nakłady związane z przeprowadzeniem prób technicznej sprawności maszyn i urządzeń zespołów maszyn i urządzeń lub całego oddziału produkcyjnego (rozruch mechaniczny) bez obciążenia albo przy obciążeniu częściowym lub pełnym (połączone ewentualnie z pierwszą próbą produkcją), dokonane przed oddaniem zakładu lub oddziału do użytku, o ile nie są objęte normami na prace montażowe bądź o ile przepisy specjalne nie stanowią inaczej;
- 4) nakłady na studia i projekty opracowane dla przyszłej eksploatacji budowanych zakładów lub oddziałów produkcyjnych, o ile przepisy specjalne nie stanowią inaczej;
- 5) nakłady związane z nabyciem (ewentualnie wytworzeniem) patentów, licencji i prototypów dla przyszłej eksploatacji budowanych zakładów lub oddziałów produkcyjnych, o ile przepisy specjalne nie stanowią inaczej;
- 6) nakłady związane z ekspertyzami krajowymi i zagranicznymi w zakresie przygotowania przyszłej eksploatacji nowouruchomionych inwestycji;
- 7) nakłady związane z przeniesieniem środków trwałych:
 - a) przedsiębiorstw i zakładów nieczynnych do przedsiębiorstw i zakładów nowobudowanych,
 - b) przedsiębiorstw i zakładów czynnych do przedsiębiorstw i zakładów nowobudowanych,
 - c) pomiędzy przedsiębiorstwami i zakładami czynnymi, jeżeli w wyniku przeniesienia ulega likwidacji całe przedsiębiorstwo lub zakład, którego obiekty podlegają przeniesieniu;
- 8) nakłady na przemieszczenie środków obrotowych budowy (np. transport maszyn i urządzeń wymagających montażu) lub inwestycji rozpoczętych (maszyn i urządzeń nie wymagających montażu);
- 9) nakłady wynikające z odszkodowań lub związane z dostarczeniem obiektu zastępczego za wyłączone nieruchomości, które nie zostaną włączone do środków trwałych (np. grunty i tereny, budynki podlegające rozbiórce), oraz nakłady na przeniesienie gospodarstw;
- 10) nakłady na obiekty zastępcze z tytułu przesiedlenia, wynikającego z realizacji inwestycji, w razie gdy obiekty uzyskane przez inwestora w wyniku przesiedlenia ulegną rozbiórce;
- 11) nakłady związane z samym przesiedleniem wynikającym z realizacji inwestycji;
- 12) nakłady na nadzór techniczny u inwestorów nie posiadających specjalnych jednostek nadzoru;
- 13) nakłady na opracowanie dokumentacji typowej;
- 14) nakłady na prowadzenie badań geologicznych i geofizycznych oraz nakłady wynikające ze studiów, badań i ekspertyz oraz poszukiwań naturalnych bogactw na terenach nie eksploatowanych — związane wprawdzie z działalnością inwestycyjną, lecz nie z konkretnie określoną inwestycją;

15) inne nakłady określone przepisami specjalnymi.

Do nakładów na inwestycje bez efektu gospodarczego zalicza się:

- 1) wyniki przeszacowania materiałów inwestycyjnych, maszyn i urządzeń oraz ewentualnie inwestycji rozpoczętych poniżej dotychczasowej wartości, przeprowadzonego na polecenie władz;
- 2) odsetki od bankowych kredytów inwestycyjnych;
- 3) inne nakłady określone przepisami specjalnymi.

Do strat inwestycyjnych zalicza się:

- 1) kary umowne oraz odszkodowania płacone na rzecz wykonawców z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania przez inwestora umów o roboty, dostawy i usługi inwestycyjne;
- 2) kary za zwłokę (odsetki) w razie nieterminowego pokrycia zobowiązań przez inwestora;
- 3) nakłady związane z postępowaniem arbitrażowym i sądowym w zakresie spraw dotyczących działalności inwestycyjnej;
- 4) kary administracyjne związane z działalnością inwestycyjną;
- 5) dotyczące inwestycji niedobory nie obciążające osób odpowiedzialnych za ich powstanie (niedobory nie zawnione);
- 6) opłaty postojowe;
- 7) nakłady na roboty zabezpieczające przed awarią nie wynikłą z winy wykonawcy;
- 8) nakłady związane z upłynnieniem zbędnych remanentów materiałów zakupionych przez inwestora i ewentualnie przez wykonawcę robót;
- 9) nakłady na remonty maszyn i urządzeń przed ich montażem;
- 10) należności nieściągalne;
- 11) należności przedawnione i prekludowane;
- 12) straty w rzeczowych składnikach majątkowych działalności inwestycyjnej wywołane działaniem siły wyższej;
- 13) straty samodzielnych oddziałów wykonawstwa inwestycyjnego ustalone w bilansie kwartalnym;
- 14) inne straty wskazane w przepisach specjalnych.

Odszkodowania za straty losowe, zwroty nakładów związanych z postępowaniem sądowym i arbitrażowym, zwroty kar, zwroty nakładów na remonty maszyn i urządzeń przed ich zmontowaniem itp. rejestruje się jako zmniejszenie strat inwestycyjnych.

Do strat inwestycyjnych nie zalicza się należności z tytułu strat zawinionych, za które odpowiadają materialnie pracownicy przedsiębiorstwa lub jego kontrahenci. Należności z tego tytułu należy rejestrować na koncie 028.

Do inwestycji ostatecznie wstrzymanych zalicza się nakłady na inwestycje, których realizacja została ostatecznie wstrzymana na podstawie decyzji właściwych władz.

Nakłady na inwestycje powodujące zwiększenie wartości środków trwałych lub obrotowych całkowicie lub częściowo zakończone podlegają przeniesieniu z konta 011 na konto 014 „Inwestycje zakończone” pod datą przyjęcia ich do eksploatacji, a nakłady na inwestycje ostatecznie wstrzymane na podstawie właściwych decyzji — pod datą tej decyzji. Księgowaniu temu towarzyszą (z wyjątkiem przypadków, gdy w wyniku inwestycji wstrzymanych nie powstały środki trwałe lub obrotowe) zapisy Wn 001 „Środki trwałe” lub 002 „Inwestycje w dzierżawionych środkach trwałych” (inwestycje zwiększające wartość środków trwałych), Wn właściwe konto w rozdziale XI „Materiały” lub Wn 111 „Nakłady przyszłych okresów” (inwestycje zwiększające wartość środków obrotowych) — Ma 031 „Fundusz statutowy”.

Poniesione straty inwestycyjne na poszczególnych tytułach inwestycyjnych bądź planach rzeczowo-finansowych podlegają przeniesieniu pod datą 31 grudnia każdego roku z konta 011 na konto 017 (konto analityczne „Zyski inwestycyjne”) do wysokości zysków inwestycyjnych osiągniętych na tych samych tytułach inwestycyjnych bądź planach rzeczowo-finansowych.

Nakłady na inwestycje celowe nie powodujące zwiększenia wartości środków trwałych i obrotowych, inwestycje bez efektu gospodarczego oraz nadwyżka strat inwestycyjnych nad odpowiadającymi im zyskami inwestycyjnymi przenoszone są z konta 011 na konto 014 pod datą 31 grudnia każdego roku. Ponadto na stronie Ma konta 011 księguje się w korespondencji z kontem 028 ewentualnie manka, ubytki i straty w zakresie inwestycji rozpoczętych.

Przy dokonywaniu zapisów na stronie Ma konta 011 należy kierować się ponadto następującymi zasadami:

1) Na konto 014 należy wyksięgować nakłady na inwestycje, jeśli w ich wyniku powstały oddane do użytkowania składniki majątku stanowiące w ewidencji odrębne obiekty inwentarzowe, nawet wówczas, gdy zadanie inwestycyjne jako całość nie zostało zakończone.

2) Wartość zakończonych obiektów inwentarzowych środków trwałych lub obrotowych ustala się w sposób następujący:

a) w razie gdy oddanie obiektu inwentarzowego do eksploatacji następuje jednocześnie z zakończeniem zadania inwestycyjnego obejmującego wytworzenie lub nabycie tylko tego jednego obiektu, wartość obiektu inwentarzowego równa się wszystkim rzeczywiście poniesionym nakładom na realizację tego zadania (z wyłączeniem nakładów na inwestycje celowe nie powodujące zwiększenia wartości środków trwałych i obrotowych, inwestycji bez efektu gospodarczego i strat inwestycyjnych); jeśli zadanie inwestycyjne obejmuje nabycie lub wytworzenie szeregu obiektów inwentarzowych, do ich wartości doliczyć należy tak zwane nakłady wspólne całego zadania inwestycyjnego (np. nakłady na sporządzenie dokumentacji, przygotowanie placu budowy); nakłady te rozliczyć należy na właściwe obiekty inwentarzowe biorąc za podstawę stosunek wysokości nakładów wspólnych do nakładów dających się dokładnie rozliczyć na poszczególne obiekty inwentarzowe;

b) przy sukcesywnym oddawaniu obiektów inwentarzowych do eksploatacji (a więc gdy suma nakładów na całe zadanie inwestycyjne nie jest jeszcze znana) wartość poszczególnych obiektów inwentarzowych ustala się wstępnie w wysokości rzeczywiście poniesionych nakładów dających się dokładnie rozliczyć na zakończone obiekty inwentarzowe, powiększonych o narzut nakładów wspólnych. Narzut nakładów wspólnych oblicza się w drodze ustalenia stosunku nakładów bezpośrednich (dających się dokładnie rozliczyć na obiekty inwentarzowe) i nakładów wspólnych całego zadania inwestycyjnego przewidzianych w zbiorczym zestawieniu kosztów.

Po zakończeniu całego zadania inwestycyjnego następuje ostateczne ustalenie wartości poszczególnych objętych nim obiektów inwentarzowych według zasad podanych dla ustalania wartości obiektów inwentarzowych oddawanych do eksploatacji dopiero w momencie zakończenia zadania inwestycyjnego (patrz wyżej lit. a) oraz korekta dokonanej uprzednio ich wyceny. Korekta ta podlega księgowaniu na właściwych stronach kont 011 i 014, a także odpowiednio na stronie

Winien lub Ma kont 001, 002, rozdziału XI oraz kont 111 i 031.

Omawiana korekta nie powoduje zmiany uprzednio dokonanych odpisów z tytułu amortyzacji. Objąć nią jednak należy dokonane dotychczas odpisy z tytułu umorzenia środków trwałych (Wn 002, 003 — Ma 031 lub Wn 031 — Ma 002, 003).

- 3) Dla ułatwienia rozliczania nakładów wspólnych na poszczególne obiekty inwentarzowe, o którym mowa wyżej, celowe jest prowadzenie bieżącej (pozaksięgowej) ewidencji nakładów bezpośrednich poszczególnych, a przynajmniej ważniejszych obiektów inwentarzowych.
- 4) W urządzeniach analitycznych prowadzonych do konta 011 przeniesienia nakładów na konto 014 bądź strat inwestycyjnych na konto 017 lub mank, ubytków i strat na konto 028 podlegają księgowaniu w zasadzie nie na stronie Ma kont analitycznych poszczególnych składników tytułu (pozycji planu rzeczowo-finansowego) lub na stronie Ma kont inwestycji bez efektu gospodarczego i strat inwestycyjnych, lecz na stronie Ma specjalnych kont analitycznych przeniesień nakładów, prowadzonych odrębnie dla każdego zadania inwestycyjnego. Konto analityczne „Przeniesienie nakładów bezpośrednich” służy do przeniesień nakładów bezpośrednich obiektów inwentarzowych, przeniesień nakładów na inwestycje celowe nie powodujące zwiększenia wartości środków trwałych i obrotowych, nakładów na inwestycje bez efektu gospodarczego i strat inwestycyjnych. Konto analityczne „Przeniesienie nakładów wspólnych” służy do przeniesień nakładów wspólnych dla wszystkich obiektów inwentarzowych. Konta przeniesień nakładów obciążane są sumą rzeczywiście poniesionych nakładów na inwestycje po zakończeniu całego zadania inwestycyjnego w korespondencji ze stroną Ma kont poszczególnych składników tytułu inwestycyjnego (pozycji planu rzeczowo-finansowego), konta nakładów na inwestycje bez efektu gospodarczego i konta strat inwestycyjnych. Ewentualne saldo, jakie powstaje na kontach przeniesień nakładów po dokonaniu zapisów wyrażających zakończenie zadania inwestycyjnego, oznaczające różnicę między wstępnie ustaloną wartością obiektów inwentarzowych a ich wartością ostateczną, podlega rozliczeniu w sposób podany wyżej przy omawianiu zasad ustalenia wartości obiektów inwentarzowych przy sukcesywnym oddawaniu ich do użytkowania i przeniesieniu na konto 014 (Wn 011 — Ma 014 lub Wn 014 — Ma 011). W razie gdy zakończenie zadania inwestycyjnego następuje równocześnie z oddaniem do użytkowania wszystkich objętych nim obiektów inwentarzowych bądź gdy dokumentacja inwestycyjna zezwala na dokonywanie na stronie Ma kont poszczególnych składników tytułu inwestycyjnego (pozycji planu rzeczowo-finansowego) zapisów w miarę oddawania do eksploatacji poszczególnych obiektów inwentarzowych, konta przeniesień nakładów mogą być nie prowadzone. Przy prowadzeniu kont przeniesień nakładów, dla umożliwienia ustalenia, jakie składniki tytułu inwestycyjnego (pozycje planu rzeczowo-finansowego) zostały zakończone, należy w nagłówku kont analitycznych zakończonych składników tytułu (pozycji planu rzeczowo-finansowego) zamieszczać adnotację „składnik tytułu (pozycja planu) zakończony dnia”.

012 — Materiały na inwestycje.

Na koncie 012 prowadzi się księgową ewidencję materiałów oraz maszyn i urządzeń do montażu, zakupionych ze środków na inwestycje zgodnie z obowiązującymi przepisami. Zapasy te powinny być przechowywane odrębnie od zapasów

zakupionych ze środków eksploatacyjnych. Przychód materiałów na inwestycje oraz maszyn i urządzeń do montażu księgowany jest w ciężar konta 012 w korespondencji z kontem 028 „Rozrachunki z tytułu inwestycji i remontów kapitałnych” bądź w korespondencji z kontem 017 lub 024 (superaty, świadczenia ludności itp.). Wartość materiałów zużytych na cele inwestycyjne oraz maszyn i urządzeń przekazywanych do montażu przenosi się z konta 012 na konto 011 „Inwestycje rozpoczęte”. Do konta 012 prowadzić należy urządzenia analityczne pozwalające na wyodrębnienie:

- materiałów, maszyn i urządzeń do montażu w drodze (zafakturowanych, lecz nie przyjętych),
- materiałów inwestycyjnych na składzie (z ewentualnym wydzieleniem kosztów zakupu i odchyżeń od wyceny wewnętrznej),
- maszyn i urządzeń do montażu na składzie (z ewentualnym wydzieleniem kosztów zakupu).

Maszyny i urządzenia wydane do montażu (zaewidencjonowane na stronie Wn konta 011) powinny być dla zabezpieczenia nienaruszalności mienia społecznego ujęte w specjalnie prowadzonej ewidencji ilościowej.

Dla ewidencji materiałów inwestycyjnych oraz maszyn i urządzeń do montażu na składzie prowadzić należy ewidencję analityczną (ilościową i ilościowo-wartościową) według zasad przyjętych dla ewidencji materiałów eksploatacyjnych.

013 — Zaliczki na inwestycje.

W ciężar konta 013 księgowane są kwoty zaliczek wypłaconych zgodnie z obowiązującymi przepisami w korespondencji z kontami: 017, 020, 026. Rozliczone zaliczki księguje się na stronie Ma konta 013 w korespondencji z kontem 011 lub 028. Do konta 013 należy prowadzić urządzenia analityczne zezwalające na ustalenie zaliczek udzielonych poszczególnym wykonawcom inwestycji.

014 — Inwestycje zakończone.

W ciężar konta 014 przenosi się z konta 011 „Inwestycje rozpoczęte” nakłady na zakończone i ostatecznie wstrzymane inwestycje, zwiększające wartość środków trwałych i obrotowych, a także nakłady na inwestycje celowe nie powodujące zwiększenia środków trwałych i obrotowych, inwestycje bez efektu gospodarczego oraz nadwyżki strat inwestycyjnych nad odpowiadającymi im zyskami inwestycyjnymi.

Po zatwierdzeniu bilansu (w księgach roku następnego po roku sprawozdawczym) uznaje się konto 014 kwotą środków zużytych na zakończone inwestycje zarówno zwiększające wartość środków trwałych i obrotowych, jak i nie zwiększające wartości środków trwałych i obrotowych, kwotą nakładów na inwestycje bez efektu gospodarczego i kwotą nadwyżek strat inwestycyjnych nad odpowiadającymi im zyskami prawidłowo sfinansowanych w ciężar konta 017 „Finansowanie inwestycji” lub 024 „Fundusze na inwestycje i remonty kapitałne”. Obroty wynikające z tych zapisów korygują odpowiednie saldo bilansu otwarcia. Wyksięgowanie z konta 014 nakładów na ewentualne inwestycje nielegalne uregulują odrębne przepisy.

Do konta 014 prowadzić należy urządzenia analityczne pozwalające na:

- 1) podział nakładów na inwestycje zakończone według rodzaju inwestycji, a mianowicie na:
 - a) inwestycje limitowe,
 - b) inwestycje pozalimitowe;
- 2) podział nakładów na limitowe inwestycje zakończone według tytułów inwestycyjnych bądź podział nakładów na pozalimitowe inwestycje zakończone według planów rzeczowo-finansowych;

3) podział nakładów na inwestycje zakończone w ramach grupy inwestycji wymienionych w pkt 2 na:

- a) inwestycje zwiększające wartość środków trwałych,
- b) inwestycje zwiększające wartość środków obrotowych,
- c) inwestycje celowe nie powodujące zwiększenia wartości środków trwałych i obrotowych,
- d) inwestycje bez efektu gospodarczego,
- e) straty inwestycyjne,
- f) inwestycje ostatecznie wstrzymane.

Dla prowadzenia analitycznej ewidencji nakładów na inwestycje zakończone zakładać należy odrębne karty kontowe dla każdego tytułu inwestycyjnego bądź planu rzeczowo-finansowego.

Na poszczególnych kontach nakłady na inwestycje zakończone ewidencjonowane być mają z podziałem podanym wyżej w pkt 3; w związku z tym zaleca się używać do prowadzenia omawianych kont analitycznych wielorubrykowych formularzy kont (np. wzór K-40 C. W. D.).

015 — R e m o n t y k a p i t a l n e .

W ciężar konta 015 księguje się nakłady na remonty kapitalne.

Zapis przeciwstawny dokonywany jest:

- a) przy wykonywaniu remontu przez obcych wykonawców w korespondencji z kontem 028,
- b) przy wykonywaniu remontu we własnym zakresie w korespondencji z właściwym kontem sprzedaży.

Ponadto na stronie Wn konta 015 księguje się koszty bankowe w korespondencji z kontem 020 oraz koszty otrzymania ewentualnych kredytów na remonty kapitalne w korespondencji z kontem 026.

Nakłady na zakończone remonty kapitalne podlegają pod datą oddania wyremontowanego obiektu do eksploatacji zaksięgowaniu na stronie Wn konta 003 lub 002 (do wysokości dotychczasowego umorzenia danego obiektu) i stronie Ma konta 031 „Fundusz statutowy”.

Po zatwierdzeniu bilansu (w księgach następnego roku po sprawozdawczym) nakłady na zakończone remonty kapitalne spisuje się w ciężar konta 024 do wysokości salda Ma tego konta w zakresie remontów kapitalnych. Obroty wynikające z tego zapisu korygują odpowiednie salda bilansu otwarcia.

017 — F i n a n s o w a n i e i n w e s t y c j i .

Konto 017 uznaje się za dokonane przez banki specjalne wypłaty środków przeznaczonych na sfinansowanie inwestycji w ciężar kont 013, 026, 028, 043 oraz za koszty bankowe w ciężar konta 011.

Ponadto na stronie Ma ewidencjonuje się również wartość innych środków przeznaczonych na sfinansowanie inwestycji (Wn 011 lub 013) oraz równowartość ewentualnych innych dochodów z działalności inwestycyjnej, np. superaty materiałów (Wn 012), prekludowane zobowiązania inwestycyjne (Wn 028).

Po zatwierdzeniu bilansu (w księgach następnego roku po roku sprawozdawczym) konto 017 obciąża się kwotą środków zużytych na sfinansowanie inwestycji zakończonych na dobro konta 014 „Inwestycje zakończone”. Ponadto pod datą 31 grudnia każdego roku konto 017 obciąża się kwotą poniesionych strat inwestycyjnych w korespondencji z kontem 011.

Do konta 017 prowadzić należy urzędzenia analityczne zezwalające na podział finansowania inwestycji według tytułów inwestycyjnych, a w ich ramach na:

- a) finansowanie przez bank,
- b) zyski inwestycyjne,
- c) finansowanie z innych źródeł.

Do prowadzenia analitycznej ewidencji finansowania inwestycji zakładać należy odrębne karty kontowe dla poszczególnych tytułów inwestycyjnych. Ponieważ finansowanie poszczególnych tytułów inwestycyjnych dzielone ma być również według źródeł finansowania, zaleca się używać do prowadzenia omawianych kont analitycznych wielorubrykowych formularzy kont (np. wzór K-40 C. W. D.).

Finansowanie przez bank obejmuje wypłaty środków inwestycyjnych dokonane przez bank specjalny z tytułu działalności inwestycyjnej.

Do zysków inwestycyjnych zalicza się:

- 1) kary umowne i ewentualne odszkodowania otrzymane,
- 2) odsetki za zwłokę otrzymane,
- 3) nadwyżki materiałów oraz maszyn i urządzeń wymagających i nie wymagających montażu,
- 4) zobowiązania przedawnione i prekludowane,
- 5) zyski samodzielnych oddziałów wykonawstwa inwestycyjnego ustalone w bilansie kwartalnym,
- 6) inne zyski określone w przepisach specjalnych.

Do finansowania z innych źródeł zalicza się:

- 1) świadczenia szarwarkowe i dobrowolne świadczenia ludności,
- 2) nakłady inwestycyjne ujawnione w wyniku inwentaryzacji,
- 3) wartość uzyskanych podczas działalności inwestycyjnej produktów ubocznych, zysków i produktów otrzymanych przy próbnej produkcji wykonanej w związku z próbami technicznej sprawności inwestycji,
- 4) wyniki przeszacowania materiałów inwestycyjnych, maszyn i urządzeń oraz ewentualnie inwestycji rozpoczętych powyżej dotychczasowej wartości, przeprowadzonego na polecenie władz,
- 5) inne dochody wskazane w przepisach specjalnych.

Zyski inwestycyjne bądź finansowanie z innych źródeł powodujące zwiększenie nakładów na inwestycje (np. świadczenia ludności) lub wzrost środków obrotowych budowy (np. superaty) podlegają księgowaniu na koncie 017 w korespondencji z kontem 011 i 012.

Zyski inwestycyjne oraz finansowanie z innych źródeł, którym nie towarzyszy wzrost nakładów na inwestycje lub środków obrotowych budowy, a więc polegające na wpłatach środków pieniężnych do banku finansującego działalność inwestycyjną (np. otrzymane kary umowne), księguje się na stronie Wn i stronie Ma konta 017, dokonując jednocześnie obciążenia konta analitycznego „Finansowanie przez bank” i uznania odpowiednio konta analitycznego „Zyski inwestycyjne” lub konta analitycznego „Finansowanie z innych źródeł”.

Zyski inwestycyjne po pomniejszeniu ich o odpowiadające im straty inwestycyjne traktuje się na równi z finansowaniem inwestycji z innych źródeł.

Aktualny stan limitów środków przeznaczonych na finansowanie inwestycji limitowych według poszczególnych tytułów inwestycyjnych oraz stan rezerwy zbiorczego zestawienia kosztów kontrolowany być powinien w specjalnej ewidencji pozaksięgowej. Zaangażowanie środków na sfinansowanie inwestycji nie musi być ujmowane w ewidencji księgowej i pozaksięgowej.

020 — R a c h u n k i b a n k o w e ś r o d k ó w n a i n w e s t y c j e i r e m o n t y k a p i t a l n e .

Konto 020 służy do ujęcia operacji przeprowadzonych na rachunkach bankowych gromadzących środki na inwestycje pozalimitowe oraz na rachunku bankowym środków przeznaczonych na finansowanie remontów kapitalnych.

W ciężar konta 020 księgowane są przelewy na te rachunki z rachunku rozliczeniowego (043) i z innych rachunków bankowych (045). Przelewom tym towarzyszy księgowanie

nie na stronie Wn kont rozdziału IX „Fundusze specjalnego przeznaczenia”, 031 „Fundusz statutowy”, 037 „Przelewy części zysku na inwestycje” i stronie Ma konta 024 „Fundusze na inwestycje i remonty kapitalne”. Ponadto w ciężar konta 020 księgowane są przelewy dokonane przez inne jednostki w korespondencji z kontem 024.

Na dobro konta 020 księguje się wypłaty dokonane z rachunków bankowych środków na inwestycje i remonty kapitalne w ciężar kont 013, 026, 028, 043 oraz koszty bankowe w ciężar konta 011 lub 015.

Do konta 020 prowadzić należy urządzenia analityczne zezwalające na wyodrębnienie obrotów na poszczególnych rachunkach środków na inwestycje pozalimitowe od obrotów na rachunku środków na remonty kapitalne.

024 — Fundusze na inwestycje i remonty kapitalne.

Na stronie Ma konta 024 księguje się w korespondencji z kontami 020, 031, 037 i z kontami rozdziału IX „Fundusze specjalnego przeznaczenia” utworzenie funduszu na inwestycje pozalimitowe lub remonty kapitalne. Po zatwierdzeniu bilansu (w księgach następnego roku po roku sprawozdawczym) nakłady na zakończone inwestycje pozalimitowe (Ma 014) i remonty kapitalne zakończone (Ma 015) spisuje się w ciężar konta 024 do wysokości salda Ma tego konta odpowiednio w zakresie inwestycji lub remontów kapitalnych. Obroty wynikające z tych zapisów korygują odpowiednio saldo bilansu otwarcia. Do konta 024 prowadzić należy urządzenia analityczne pozwalające na wyodrębnienie funduszu na inwestycje pozalimitowe od funduszu na remonty kapitalne.

026 — Kredyty na inwestycje i remonty kapitalne.

Na koncie 026 księgowane są kredyty na inwestycje i remonty kapitalne udzielone zgodnie z obowiązującymi przepisami. Na dobro konta 026 księguje się sumy wykorzystanych kredytów w korespondencji z kontami 013, 020, 028, 043. Spłata kredytu księgowana jest w ciężar konta 026 w korespondencji z kontami 017 lub 020. W razie gdy obowiązujące przepisy przewidują, że bank specjalny nie awizuje bieżąco wypłat z tytułu udzielonego kredytu na inwestycje limitowe, dozwolone jest księgowanie wszelkich wypłat na ich sfinansowanie na dobro konta 017 pod warunkiem, że na koniec każdego okresu sprawozdawczego ustalony zostanie stan zadłużenia z tytułu kredytu na inwestycje i księgowany na koncie 026 w drodze zapisu Wn 017 — Ma 026 (ewentualnie Wn 026 — Ma 017) dokonywanego na podstawie wyciągu okresowo nadsyłanego przez banki specjalne.

Urządzenia analityczne prowadzone do konta 026 powinny zezwolić na wyodrębnienie obrotów z tytułu udzielenia i spłaty kredytu na remonty kapitalne od obrotów z tytułu udzielenia i spłaty kredytu na inwestycje. Ponadto urządzenia analityczne powinny pozwolić na ustalenie stanu poszczególnych rodzajów kredytów na inwestycje, określonych każdorazowo przepisami specjalnymi.

028 — Rozrachunki z tytułu inwestycji i remontów kapitalnych.

Konto 028 służy do ujęcia wszelkich rozrachunków z tytułu inwestycji i remontów kapitalnych, z wyjątkiem rozrachunków między działalnością inwestycyjną i eksploatacyjną danego przedsiębiorstwa lub zakładu. Do konta 028 prowadzić należy konta analityczne zezwalające na:

1) podział rozrachunków na:

- a) rozrachunki z tytułu inwestycji,
- b) rozrachunki z tytułu remontów kapitalnych;

2) podział rozrachunków w zakresie inwestycji i remontów kapitalnych wymienionych w pkt 1 według ich rodzaju, a mianowicie:

- a) zobowiązania inkasowe,
- b) zobowiązania pozainkasowe,
- c) zobowiązania z tytułu faktur przejściowo nie przyjętych lub zwróconych przez bank (np. na skutek przejściowego braku umowy itp. przyczyn określonych w przepisach specjalnych),
- d) zobowiązania z tytułu faktur ostatecznie nie przyjętych lub zwróconych przez bank (np. faktury za inwestycje pozaplanowe),
- e) zobowiązania z tytułu dostaw i robót nie fakturowanych,
- f) inne należności i zobowiązania,
- g) roszczenia sporne

z dalszym podziałem według poszczególnych kontrahentów. Zasada podziału rozrachunków według kontrahentów nie dotyczy zobowiązań inkasowych. Księgowanie na kontach analitycznych wymienionych w pkt 2 oparte być powinno na zasadach stosowanych do ewidencji rozrachunków z tytułu działalności eksploatacyjnej, z tym że inne należności i zobowiązania obejmują również:

- a) rozrachunki z pracownikami w przypadku, gdy dotyczą one inwestycji lub kapitalnych remontów (z wyjątkiem przypadków, gdy inwestycje i remonty kapitalne wykonane są wstępnie ze środków obrotowych — inwestycje i remonty kapitalne wykonywane systemem gospodarczym we własnym zakresie),
- c) należności od wykonawców bądź dostawców inwestycji i remontów kapitalnych,
- d) należności za odpłatne przekazanie środków obrotowych budowy,
- e) rozrachunki publiczno-prawne z tytułu inwestycji lub remontów kapitalnych (np. zobowiązania wobec budżetu z tytułu prekludowanych zobowiązań w zakresie inwestycji pozalimitowych i remontów kapitalnych),
- f) roszczenia z tytułu mank, ubytków i strat.

Ponadto wyjaśnia się, że konto analityczne „Zobowiązanie z tytułu dostaw i robót nie fakturowanych” powinno na koniec każdego okresu sprawozdawczego wykazywać zarówno wartość przyjętych materiałów inwestycyjnych, maszyn i urządzeń do montażu nie zafakturowanych, jak też wartość dostaw (np. maszyn i urządzeń nie wymagających montażu) i robót rzeczowo wykonanych, lecz nie zafakturowanych.

Podstawą zapisów na omawianym koncie analitycznym powinny być odpowiednie dowody przyjęcia zapasów lub protokoły stanu (odbioru) robót. Wyksięgowanie z konta 028 zobowiązań z tytułu faktur ostatecznie nie przyjętych lub zwróconych przez bank uregulują odrębne przepisy.

§ 4. Zainteresowani ministrowie, z wyjątkiem Ministra Państwowych Gospodarstw Rolnych, zarządzają na podstawie przepisów niniejszego zarządzenia zmianę obowiązujących branżowych planów kont zbudowanych w oparciu o ramowe plany kont wymienione w § 1. Odpowiednie zmiany dokonane powinny być również w branżowych planach kont przedsiębiorstw i zakładów prowadzących księgowość w oparciu o ramowy plan kont dla prowadzonych według zasad rozrachunku gospodarczego państwowych przedsiębiorstw przemysłu drobnego (Monitor Polski z 1952 r. Nr A-59, poz. 903 i z 1954 r. Nr A-11, poz. 275) i ramowy plan kont dla działających według zasad rozrachunku gospodarczego terenowych przedsiębiorstw budowlanych (Monitor Polski z 1952 r. Nr A-94, poz. 1640 i z 1954 r. Nr A-11, poz. 275).

§ 5. Zasady księgowego ujęcia działalności inwestycyjnej państwowych gospodarstw rolnych podległych Ministrowi

Państwowych Gospodarstw Rolnych oraz zasady księgowego ujęcia przyrostu stada podstawowego określa odrębne przepisy.

§ 6. Zarządzenia zmieniające branżowe plany kont, o których mowa w § 4, powinny określić również wzory i szcze-

gólne zasady prowadzenia urządzeń analitycznych do kont rozdziału II „Inwestycje i remonty kapitalne”.

— § 7. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1956 r.

Minister Finansów: *T. Dietrich*